

Szybka powtórka przed egzaminem...

Dzień

6.

Rozwiązania

Droga Ósmoklasistko, Drogi Ósmoklasisto,

cieszymy się, że poświęciliście czas na rozwiązanie zadań w dzisiejszym zestawie. Możecie teraz sprawdzić, czy odpowiedzi, których udzieliliście, są poprawne.

W **zadaniach zamkniętych**, tzn. takich, w których trzeba wybrać jedną z zaproponowanych opcji odpowiedzi, sprawa jest prosta – odpowiedź jest albo poprawna, albo błędna. Jeżeli wybrałeś(-aś) odpowiedź poprawną – doskonale! Jeżeli błędna – zastanów się, co Cię zmyliło. W tym zestawie zadań szczegółowo wyjaśniamy, nie tylko dlaczego dana odpowiedź jest poprawna, ale również – dlaczego pozostałe opcje są błędne. Przeczytaj te wyjaśnienia. Rozwiązując zadania (nie na egzaminie, ale przy okazji powtórek), staraj się postępować podobnie – zastanawiaj się i szukaj argumentów, które uzasadniają wybór jednej opcji odpowiedzi, a odrzucenie innych.

W **zadaniach otwartych**, tzn. takich, w których trzeba np. coś napisać, rozwiązać zadanie, uzupełnić luki, sprawa jest już dużo bardziej skomplikowana. W takich zadaniach, trochę jak w życiu, **nie ma jednej poprawnej odpowiedzi**. Na zadane pytanie można odpowiedzieć w różny sposób – można dobrać inne argumenty, wybrać inne lektury uzasadniające dane stanowisko, można nawet – na to samo zadanie – odpowiedzieć albo twierdząco, albo przecząco, o ile odpowiednio się obrane stanowisko uzasadni. Odpowiedzi, które podajemy w tym dokumencie, dlatego są oznaczone jako „**przykładowe** odpowiedzi”. Pamiętaj, że inne odpowiedzi, jeżeli są zgodne z warunkami zadania i są poprawne merytorycznie, też byłyby uznane. Dlatego, jeżeli możesz, poproś kogoś starszego – rodzica, nauczyciela, brata lub siostrę, jeżeli już np. studiują – aby przeczytali Twoje rozwiązanie i powiedzieli Ci, czy ich zdaniem odpowiedź jest poprawna. Jeżeli powiedzą, że nie – postaraj się ją poprawić: przeczytaj odpowiedź przykładową, napisz ją swoimi słowami, zastanów się, czy możliwe byłoby inne ujęcie tematu.

*Z pozdrowieniami
Zespół ekspertów CKE*

Język polski**Zadanie 1.****Poprawna odpowiedź**

PP

Wyjaśnienia

Aby poprawnie rozwiązać to zadanie, należy uważnie przeczytać przytoczony fragment tekstu. Z przesłanek zawartych w tekście wynika, że autor listu – Petroniusz – należy do bliskiego otoczenia Nerona. Jest dobrym mówcą, miłośnikiem piękna i podobnie jak cesarz interesuje się poezją, lubi się bawić. Petroniusz należy do ludzi zaufanych, więc dobrze wie, co dzieje się na

dworze cezara. (... jeśliś ciekaw, co się dzieje na dworze cezara, ja ci o tym od czasu do czasu doniosę. Siedzimy tedy w Ancjum i pielęgnujemy nasz niebiański głos...). Odbiorcą listu jest Winicjusz – siostrzeniec Petroniusza – zakochany w chrześcijance Ligii (Pozdrów ode mnie twą boską chrześcijankę). W związku z tym obydwie zdania są prawdziwe.

Zadanie 2.

Przykładowa odpowiedź

Petroniusz w liście do Winicjusza porównał się do Chilona – lekarza i wróżbity. Chilona poznajemy jako zwykłego nędzarza, który ma odnaleźć Ligię. Początkowo budzi śmieszność, ale w toku całej akcji okazuje się być podstępny, przebiegły, nieuczciwym i złym człowiekiem. W chwili słabości Petroniuszowi wydaje się, że postępuje podobnie jak Chilon. Petroniusz podstępem zmusił cezara do odebrania Plaucjuszom Ligii i oddania jej Winicjuszowi. Jednak kierowały nim dobre intencje, chciał pomóc swojemu siostrzeńcowi. Był też nieuczciwy w stosunku do Nerona, bowiem chwalił twórczość cezara, pochlebiał mu, chociaż tak naprawdę uważał, że Neron jest marnym artystą. Trudno zatem czyny Petroniusza uznać za tak samo niegodziwe jak czyny Chilona.

Zadanie 3.

Poprawna odpowiedź

C

Wyjaśnienia

Udzielenie odpowiedzi na to pytanie wymaga uważnej analizy słów Petroniusza. Z tekstu wynika, że Petroniusz i cesarz mają podobne zainteresowania. Świadczą o tym fragmenty listu w liczbie mnogiej. Petroniusz pisze do Winicjusza: *pielęgnujemy nasz niebiański głos*. Słowa te świadczą o braku skromności, toteż odpowiedź A. jest niepoprawna. W przytoczonym fragmencie nie pojawia się też żadna wzmianka o tym, że cesarz miał poczucie humoru. Wręcz przeciwnie. Kiedy Petroniusz informuje swego siostrzeńca: *na zimę zamierzamy się udać do Baiae, aby wystąpić publicznie w Neapolis, którego mieszkańcy, jako Grecy, lepiej potrafią nas ocenić niż wilcze plemię zamieszkujące pobrażę Tybru*, potwierdza, że Neron nie znosił krytyki swojej twórczości i nie miał do niej dystansu. Zatem odpowiedzi B. i D. są niepoprawne. Użyte przez Petroniusza sformułowania: *pielęgnujemy nasz niebiański głos* czy *śpiewamy hymny własnego układu tak cudnie, że syreny z zazdrości pochowały się w najgłębszych jaskiniach Amfitryty* potwierdzają, że Neron miał wysokie wyobrażenie o swoim talencie. Zatem poprawną odpowiedź oznaczono literą C.

Zadanie 4.

Przykładowa odpowiedź

Moim zdaniem pobyt na dworze Nerona uwydatnia ciemną stronę ludzkiego charakteru. Przykładem na to są uczyty organizowane przez cezara. Uczestnicy pojawiali się na nich, ponieważ nie mieli odwagi odmówić cesarzowi. Zaproszeni na uczyty rywalizowali ze sobą o względy władcy, prześcigali się w pochlebstwach, a przy tym obrażali innych i poniżali ich w oczach cezara. Podczas tych spotkań panowały strach i zakłamanie.

Zadanie 5.

Przykładowa odpowiedź

- Na ilustracji przedstawiono symbol ryby narysowanej na piasku. W lekturze był to symbol pierwszych chrześcijan. Taki znak namalowała Ligia.
- Na ilustracji przedstawiono drogę. Stanowi ona nawiązanie do tytułu powieści Henryka Sienkiewicza i słów św. Piotra opuszczającego Rzym, wypowiedzianych w momencie, gdy ukazał mu się Chrystus.

Zadanie 6.

6.1. Poprawna odpowiedź

Opowieść wigilijna

6.2. Przykładowa odpowiedź

Moim zdaniem Scrooge nie traktuje siostrzeńca tak jak Petroniusz traktował Winicjusza. Scrooge'a poznajemy jako starego, samotnego człowieka, zajmującego się wyłącznie prowadzeniem interesów. Do czasu pojawienia się duchów Świąt Bożego Narodzenia nie interesował się problemami swojego siostrzeńca, nie przyjął nawet jego zaproszenia na świąteczny obiad. Natomiast Petroniusz zawsze troszczył się o Winicjusza, pomagał mu i traktował go jak syna.

Wiązka 2.

Zadanie 1.

Poprawna odpowiedź

D

Wyjaśnienie

Aby poprawnie rozwiązać to zadanie, należało uważnie przeczytać przytoczony fragment. W tekście nie pojawia informacja, że ludność próbowała ratować swój dobytek. Wręcz przeciwnie: *Ludzie, tak przekonani, nie chcieli nic ratować*, zatem odpowiedź A. należało wykluczyć. Jeśli chodzi o odpowiedzi B. i C., to w tekście (akapit 2.) pojawia się informacja o pasterzach z Kampanii i ludności mieszkającej poza Rzymem, ale tylko w kontekście tego, że pojawili się w płonącym mieście skuszeni możliwością rabunku. Zatem odpowiedzi B. i C. są niepoprawne. Ten sam akapit (2.) zawiera poprawną odpowiedź (*Tymczasem straszny żywioł obejmował coraz nowe dzielnice. Nie można było wątpić, że jakieś zbrodnicze ręce podpalają miasto, gdy coraz nowe pożary wybuchały w miejscach od głównego ogniska odległych*). Zatem poprawna odpowiedź to D.

Zadanie 2.

Poprawna odpowiedź

A3

Wyjaśnienie

Informacji o tym, jak zachowywali się niewolnicy w obliczu zagłady Rzymu, należy poszukiwać w trzecim akapicie tekstu. Fragment *Thuzcza też, w której większość ludzi, złożonej z niewolników i przybyszów, nie zależało nic na panowaniu Rzymu, a którą przewrót mógł tylko uwolnić od pęt, przybierała tu i ówdzie groźną postawę* sugeruje, że niewolnicy poczuli się bezkarni. Skutkiem tej bezkarności było stosowanie przemocy, czego potwierdzenie znajdujemy w słowach: *Szerzyła się przemoc*. Zatem należało zaznaczyć odpowiedź A3.

Zadanie 3.

Poprawna odpowiedź

AD

Wyjaśnienie

Aby poprawnie rozwiązać to zadanie, niezbędna jest znajomość środków poetyckich, takich jak: *epitet* i *porównanie*. Z analizy wyrażenia *gród światowładny* wynika, że składa się ono z rzeczownika i jego określenia. Zatem w części pierwszej poprawna odpowiedź to A. (epitet).

W drugim zdaniu należało wybrać miasto, które zostało określone sformułowaniem *gród światowładny*. W akapicie 1. *grodem światowładnym* zostało nazwane palące się miasto – był nim Rzym. Dodatkowo w akapicie drugim, przy opisie płonących budynków, pojawia się nazwa miasta – Rzym.

Zadanie 4.

4.1. Przykładowa odpowiedź

Do spotkania św. Piotra z Chrystusem. Święty Piotr opuszczał Rzym i wtedy ukazał mu się Chrystus.

4.2. Przykładowa odpowiedź

Święty Piotr wrócił do Rzymu, gdzie został pojmany i ukrzyżowany za swoją wiarę chrześcijańską.

Zadanie 5.

Poprawna odpowiedź

B

Wyjaśnienie

Zadanie sprawdza umiejętność z zakresu kształcenia językowego – znajomość części zdania. Aby udzielić poprawnej odpowiedzi, należało rozpoznać, jaką funkcję w zdaniu pełni wyraz

jedno. Trzeba sprawdzić, z którym wyrazem w zdaniu łączy się wyraz *jedno*, to pozwoli określić jego funkcję. Ponieważ wyraz *jedno* łączy się z rzeczownikiem *piekło*, w związku z tym pełni funkcję przydawki. Dlatego poprawna jest odpowiedź B.

Odpowiedź A. nie jest poprawna, ponieważ podmiotem w tym zdaniu jest wyraz *miasto*. Niepoprawna jest również odpowiedź C., ponieważ okolicznik łączy się z czasownikiem. Natomiast dopełnieniem (odpowiedź D.) jest sam wyraz *piekło*.

Zadanie 6.

Poprawna odpowiedź

PP

Wyjaśnienie

W rozwiązaniu tego zadania niezbędna jest podstawowa wiedza ze słowotwórstwa. Aby stwierdzić, czy zdanie pierwsze jest prawdziwe, trzeba dokonać analizy słowotwórczej wyrazów *zabudowany*, *wybudować*. Obydwa wyrazy należą do tej samej rodziny wyrazów (pochodzą od wyrazu *budować*), ale zostały utworzone za pomocą różnych formantów. W obu wyrazach występuje ten sam rdzeń (*budow-*). Zatem pierwsze zdanie jest prawdziwe.

Aby sprawdzić, czy drugie zdanie jest prawdziwe, należy dokonać analizy słowotwórczej wyrazu *ginący*. Wyraz *ginący* jest imiesłowem przymiotnikowym czynnym, bezpośrednio utworzonym od bezokolicznika *ginąć*. Zatem drugie zdanie również jest prawdziwe.